

NEWSLETTER 7

18.09.2017

Spis treści

- **Wstęp: ostatnie wydarzenia**
- **Sprawozdanie z konferencji International Association for the Psychology of Religion, Hamar 2017**
- **Konferencje – przypomnienia i zapowiedzi: PTP 2017, PTPRiD 2018, ECRSH 2018 i inne**
- **Nowe inicjatywy**
- **Zapraszamy do publikacji**
- **Co się ukazało lub ukaze...**
- **Informacje organizacyjne**
- **Sugestie...**

- **Szanowni Państwo,**

Aktualny rok przyniósł nam przede wszystkim przygotowania oraz spotkanie *International Association for Psychology of Religion (IAPR)* w Hamar, o którym przedstawiamy sprawozdanie w kolejnym punkcie. Ponadto już w tym tygodniu spotykamy się w Gdańsku na *Kongresie Polskiego Towarzystwa Psychologicznego*. Przyszły rok przyniesie nam obrady naszego Towarzystwa na Uniwersytecie Opolskim oraz *European Conference on Religion, Spirituality and Health (ECRSH)* w Coventry.

UWAGA! Strona IAPR-u posiada teraz nowy adres: <http://www.iaprweb.org/>

Nieustająco zachęcamy do wymiany informacji na podobne i nowe tematy w obrębie naszego Towarzystwa, np. poprzez zgłaszanie swoich propozycji do kolejnego newslettera oraz ciekawych konferencji i wydarzeń. Kontakt - przez sekretarza: Katarzynę Skrzypińską (psyks@univ.gda.pl).

• Sprawozdanie z International Association for Psychology of Religion Conference 2017 Hamar, Norway

W dniach 21-24.08.2017 r. odbyła się największa światowa, cyklicznie organizowana konferencja dotycząca badań naukowych prowadzonych w ramach psychologii religii i duchowości International Association for Psychology of Religion Conference in Hamar „Culture, Context and Existential Challenges”. Tym razem konferencja została zorganizowana w Norwegii, w miejscowości Hamar położonej nad największym jeziorem Norwegii, niezwykle urokliwym akwenem, Mjøsa. W ramach konferencji odbyło się sześć wykładów plenarnych oraz sto sześćdziesiąt osiem wystąpień ujętych w panele tematyczne prezentowanych przez gości ze wszystkich kontynentów świata. Wcześniej przybyli mieli również okazję skorzystać z dwóch wystąpień przedkonferencyjnych dotyczących badań nad obrazem Boga u dzieci (Profesor Pierre-Ives Brandt i inni) oraz postępów ostatnich lat w ramach stosowanej psychologii religii (Profesor Kenneth I. Pargament).

Organizacja tak dużej konferencji możliwa była dzięki wsparciu Norwegian School of Theology, VID Specialized University, Inland Norway University of Applied Sciences and Innlandet Hospital Trust. Ostatni z organizatorów – jeden z największych w Norwegii Szpitali z własnym Centrum badawczym - z pewnością przyczynił się do dominacji tematów klinicznych w poszczególnych wykładach plenarnych i panelach Konferencji. W jej programie pojawiły się również warsztaty, mające na celu naukę i ćwiczenie umiejętności klinicznych, między innymi „Culturally-Integrated Religious Coping” Profesora Kennetha I. Pargamenta czy „Exploring and Concentrating on Character Strengths of Oneself and the Others in Positive Religious Psychotherapy” dr Mohammada Khodayarifeda. Pojawiły się również panele związane bezpośrednio z konkretnymi problemami klinicznymi, przykładowo „Religion and Obsessionality/Obsessive Compulsive Disorder (OCD)”, „Trauma and Religious/Spiritual Changes” czy „Cancer Patients and Religious/Spiritual Coping and Struggles”.

W tematach poszczególnych paneli i treści wystąpień widoczne było również, że w ostatnich latach obserwuje się rozkwit badań związanych z fenomenem duchowości, niezależnie od kontrowersyjnego statusu tego pojęcia. „Aging, Illness and Spirituality”, „Measures in Spirituality/Religiosity”, “Health Professionals, Psychotherapy and Spiritual

Compencies”, “Spirituality and Spiritual Care” czy wreszcie “Psychology of Religion and/or Psychology of Spirituality?” to tylko niektóre z tematów paneli dotyczących tematu duchowości i jej statusu w psychologii akademickiej i praktyce klinicznej.

Coraz większe zainteresowanie wzbudza również kulturowy, nie tylko religijny kontekst funkcjonowania jednostki, zwłaszcza w odniesieniu do pojęcia zdrowia psychicznego i szeroko pojętego dobrostanu psychicznego. Dość wspomnieć wykład plenarny Profesor Valerie DeMarinis „Why culture matters: For Public Health, Existential Health and Health Promotion” a także wszystkie te panele, w ramach których wystąpienia w mniej lub bardziej bezpośredni sposób dotykały problemów narosłych wokół zmian kulturowych oraz stykania i przenikania się kultur narodowych we współczesnym świecie: „Fanaticism and Fundamentalism”, „Children, Adolescence and New Media” czy „Cultural Changes and Conversion”.

Polskę reprezentowało trzynastu naukowców ze wszystkich największych ośrodków zajmujących się psychologią religii i duchowości a także psychologią międzykulturową w kraju: Zakład Psychologii Religii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademia Ignatianum w Krakowie, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej czy też Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wystąpienia polskich specjalistów z dziedziny koncentrowały się wokół tematów żywej religijności codziennej (Profesor Halina Grzymała-Moszczyńska, dr Adam Anczyk, dr Agnieszka Krzysztof-Świdorska czy dr Anna Górka) i szeroko pojętych doświadczeń duchowych (dr Katarzyna Skrzypińska, dr Jarosław Piotrowski, dr Aleksandra Niemyjska) a także ich kontekstów kulturowych (dr Magdalena Źemojtel-Piotrowska). Omawiane były również adaptacyjne ujęcia religijności (dr Konrad Szocik) oraz kliniczny kontekst zjawisk duchowych (dr Jacek Prusak i dr Igor Pietkiewicz).

Konferencja została zamknięta posiedzeniem walnym International Association for Psychology of Religion, w trakcie którego Prezydent Stowarzyszenia zaprezentowano raporty z poszczególnych działań: prezydenta IAPR dr Pierre-Yves Brandta, sekretarza IAPR dr Tatjany Schnell, audytorów IAPR oraz redaktora naczelnego *Archive for the Psychology of Religion* – dr Jima Jonesa, który zrezygnował z dotychczas pełnionej roli. Ponieważ upłynęła kadencja sekretarza IAPR, nastąpiło uroczyste podziękowanie za całą pracę dr Tatjany Schnell, a na jej miejsce, w głosowaniu tajnym zdecydowaną większością głosów wybrano dr Heidi Frølund Pedersen z Danii, Aarhus University Hospital. Zmienił się także dotychczasowy redaktor newslettera IAPR – podziękowaliśmy Patty van Capellen.

W trakcie posiedzenia jednogłośnie zagłosowano także ws. nowych opłat za członkostwo, które nieco wzrosło w przypadku pochodzenia z krajów o wysokim dochodzie

(12500 USD lub więcej), natomiast zmalało w przypadku dwóch kategorii krajów uboższych (dla przeciętnego dochodu ok. 8000 USD oraz poniżej 4000 do 1000 USD) .

Narodowość: kategoria	Nowa opłata	wzrost /spadek
regular I	EUR 65	+ 10
student I	EUR 20	+/- 0
regular II	EUR 35	- 20
student II	EUR 10	- 10
regular III	EUR 15	- 40
student III	EUR 5	- 15

Klasyfikację przeprowadzono w oparciu o:

<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906519>

Zawarte na stronie dane dotyczą także Polski jako kraju kategorii I.

Dwa lata temu, w Istambule, otrzymaliśmy zaproszenie od Zarządu IAPR, by kolejną konferencję zorganizować właśnie u nas, w Polsce (vide: newsletter 6). Zaproszenie zostało przyjęte, dlatego w dalszej kolejności obrad Walnego Zgromadzenia odbyła się prezentacja miejsca spotkania IAPR, czyli Trójmiasto i Uniwersytet Gdański. Dr Katarzyna Skrzypińska z zarządu IAPR przedstawiła plany, możliwości oraz komitet organizacyjny konferencji planowanej w 2019 roku. Zastanawiano się także nad wyborem kolejnego gospodarza na 2021 rok.

Na zakończenie, kolejny członek zarządu IAPR, dr Germano Rossi przedstawił raport z obrad EUARE w Bolonii (<https://www.europeanacademyofreligion.org/program>). Natomiast dr Rene Hefti zaprosił przybyłych na European Conference on Religion, Spirituality and Health, która ma się odbyć w Coventry w przyszłym roku (<http://www.ecrsh.eu/ecrsh-2018>).

W ramach zakończenia obrad podziękowano całemu zespołowi norweskiemu za bardzo dobre przygotowanie spotkania w Hamar.

W załączniku przesyłamy abstrakty wystąpień.

Agnieszka Krzysztof-Świdarska

Katarzyna Skrzypińska

• **Konferencje/wydarzenia – przypomnienia i zapowiedzi:**

- Kongres Polskiego Towarzystwa Psychologii, 21-24 września 2017, Uniwersytet Gdański - <http://www.36kongresptp.ug.edu.pl/>

- Annual Meeting of Society for the Scientific Study of Religion - 13-15 October 2017, Washington, USA - <http://www.ssrweb.org/meeting.cfm>

- Midyear Conference of Society for the Psychology of Religion and Spirituality

APA Division 36 (Psychology of Religion/Spirituality), Riverside 9-10 March 2018 - <https://www.eventbrite.com/e/midyear-conference-2018-apa-div-36-psych-of-rs-riverside-tickets-35543467468>

- European Conference on Religion, Spirituality and Health (ECRSH), Coventry 17-19 May 2018 - <http://www.ecrsh.eu/ecrsh-2018>

- Zjazd Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości (PTPRiD), Opole 24-25 czerwca 2018 – strona www w budowie.

- Conference of International Association for the Psychology of Religion (IAPR), 31 sierpnia-3 września 2019, Gdańsk, Polska – strona www w budowie.

W ramach 29. sympozjum na kongresie PTP *Współczesna psychologia religii i Duchowości* odbędą się następujące wystąpienia:

1. Jacek Śliwak, Rafał Bartczuk, Michał Wiechetek, Beata Zarzycka

Odporność psychologiczna jako mediator zależności między stylami myślenia o religii a dobrostanem psychologicznym;

2. Amadeusz Citlak

Ewolucja społeczno-religijna a specyfika relacji społecznych;

3. Anna Wyszadko, Monika Lichodziejewska-Niemierko, Katarzyna Nowicka-Sauer

Egzystencjalne aspekty doświadczania studentów medycyny;

4. Andrzej Pankalla, Konrad Kośnik -

Indygeniczna psychologia religii jako nauka o duszy a „kondycja” psychologii głównego nurtu;

5. Katarzyna Skrzypińska, Paweł A. Atroszko -

Polska adaptacja Spiritual Intelligence Self-Report Inventory (SISRI-24) autorstwa Davida Kinga – wersja ostateczna;

6. Małgorzata Fopka-Kowalczyk, Piotr Krakowiak, Iwona Damps-Konstańska, Ewa Jassem -

Polska adaptacja FICA Spiritual History Tool © i prezentacja narzędzia FICA for Self-Assessment autorstwa Christiny M. Puchalski;

7. Paweł Łowicki, Oliwia Maciantowicz, Joanna Witowska, Marcin Zajenkowski -

Narcystyczna religijność: relacja religijności, narcyzmu oraz perspektywy czas.

Kongres PTP to największe spotkanie polskich psychologów. W tym roku Uniwersytet Gdański zorganizował 13 wykładów plenarnych, 38 sympozjów, 23 sesje

tematyczne, 20 warsztatów i 7 sesji panelowych. Swój udział zgłosiło ponad 800 osób. Zapraszamy na stronę internetową kongresu: <http://www.36kongresptp.ug.edu.pl/> do lektury szczegółowego programu.

Gorąco zachęcamy do uczestnictwa, ale także do pomocy w naszych przedsięwzięciach. W przyszłym roku odbędzie się III Zjazd naszego Towarzystwa w Opolu, pod organizacyjnym przewodnictwem dr hab. Dariusza Kroka (dkrok@uni.opole.pl). Uprzejmie prosimy o pomoc i wsparcie naszych działań, by wspólnie przygotować kolejne ciekawe spotkanie.

Również zachęcamy do włączenia się w organizację Gdańskiej konferencji IAPR w 2019 roku przygotowywanej przez zespół dr Katarzyny Skrzypińskiej (psyks@ug.edu.pl). Szczególnie potrzebna jest teraz kampania skierowana do sponsorów. Bez tego trudno będzie zapewnić obecność znaczących gości (keynote speakerów) i godnej oprawy spotkania.

● **Nowe inicjatywy**

Na Akademii Ignatianum w Krakowie, w Instytucie Psychologii, w 2016 roku utworzono **pierwszą w Polsce Katedrę Psychologii Religii i Duchowości** pod kierownictwem dr hab. Pawła Sochy (adiunkci: dr ks. dr Jacek Prusak SJ i dr Agnieszka Krzysztof – Świdarska). To przełomowe wydarzenie w historii psychologicznej edukacji w Polsce, tym bardziej, że duchowość przez wieki była traktowana jako wyłączna domena teologów. Cieszymy się, że teraz możemy wspólnie działać. W katedrze podejmowana jest problematyka z zakresu:

- (1) Religijność i duchowość – istota i funkcje, związki z osobowością i życiem społecznym, przemiany religijności w różnych stadiach rozwoju w ciągu życia.
- (2) Historia psychologii religii w Polsce i na świecie. Skrajne doświadczenia religijne, ateizm i agnostycyzm – różnice i podobieństwa.
- (3) Psychoterapia a religia/duchowość.
- (4) Psychologia moralności.
- (5) Problematyka wykorzystania seksualnego nieletnich.
- (6) Badania nad religijnością i duchowością artystów, studentów i nauczycieli sztuki.
- (7) Koncepcja duchowości jako dojrzałego mechanizmu obronnego osobowości.

<http://www.ignatianum.edu.pl/instytut-psychologii/struktura-instytutu/katedry/katedra-psychologii-religii-i-duchowosci>

Z kolei na Uniwersytecie Gdańskim, w ramach koła studenckiego ANIMA na kierunku psychologii, w październiku 2016 roku powstała **sekcja Psychologii Religii i Duchowości**, prowadzona przez dr Katarzynę Skrzypińską. Główną inicjatywą przedsięwzięcia jest integrowanie studentów oraz promowanie ich działalności w obszarze psychologii religii i duchowości. Dlatego też w ramach comiesięcznych spotkań prowadzimy intensywne dyskusje naukowe w oparciu o wykłady przygotowywane przez studentów. Ponadto prowadzone są także badania empiryczne oraz działalność organizacyjna (np. pomoc przy kongresie PTP). Podejmowana problematyka obejmuje różnorodne zainteresowania:

- (1) Duchowość u dzieci i młodzieży.
- (2) Duchowa inteligencja jako narzędzie służące poszukiwaniu sensu życia.
- (3) Hameroffa-Penrose'a teoria kwantowego umysłu. Orch OR.
- (4) Sztuczna inteligencja – możliwości i ograniczenia.
- (5) Schizofrenia a duchowość.
- (6) Chrześcijańska Terapia Integralna.
- (7) Moralność – skąd się bierze i do czego służy?

• Zapraszamy do publikacji

http://wns.ug.edu.pl/wydzial/instytuty_wns/instytut_psychologii/dzialalnosc_naukowa/czasopisma

• Co się ukazało lub ukaże...

Zarzycka, B. (2017). *Zmagania religijne. Uwarunkowania i funkcje*. Lublin: Wydawnictwo KUL.

Skrzypińska, K. & Chudzik, I. (2017). Personality, Spirituality and their Relation to Satisfaction With Life in Physicians of Various Specialties. *Health Psychology Report*, 5(3), 193-204.

Skrzypińska, K. (2016). The Boundaries of Woman's Spirituality in the Beliefs-Spirituality-Religiousness (B-S-R) Model. A Third Perspective: Beliefs as a Cognitive Basis. *Journal of Religion and Health*. On-line: November 29. Paper version: 56, 5, 1583-1599.

Krok, D. (2016). Sense of coherence mediates the relationship between the religious meaning system and coping styles in Polish older adults. *Aging & Mental Health*, 20, 10, 1002-1009.

Zarzycka, B., Tychmanowicz, A., Goździewicz-Rostankowska A. (2016). The interplay between religiosity and Horizontal and Vertical Individualism – Collectivism. *Polish Psychological Bulletin*, 47(3), 383–393.

Grzymała-Moszczyńska, A. Krzysztof-Świdorska, J. Prusak, K. Skrzypińska (Eds.) (2017). *Religion, spirituality, adaptation: post-modern approaches in the psychology of religion*. Kraków: Sacrum. *In press*.

Prosimy o zgłaszanie swoich ciekawych, znaczących publikacji sekretarzowi Towarzystwa (psyks@univ.gda.pl)! Naszym celem jest wymiana informacji na temat ważnych wydarzeń wśród naszych członków.

- **Zaproszenie do prezentacji sylwetki i sylabusów**

W związku z kontynuacją działalności naszego Towarzystwa chcielibyśmy zachęcić Państwa do zaprezentowania swojej osoby oraz działalności badawczej i akademickiej. Dlatego prosimy o przysyłanie opisu własnej sylwetki wraz z osiągnięciami naukowymi oraz propozycjami sylabusów, które pomogą nam wymienić doświadczenie i zachęcą do współpracy w obszarze podobnych zainteresowań badawczych (adres: psyks@univ.gda.pl).

- **Informacje organizacyjne: strona www, konto, wpłaty**

Zapraszamy na naszą stronę internetową: www.ptprid.pl.

Informacja o nr konta dla nowych członków oraz osób, które jeszcze nie uiściły opłaty wpisowej lub corocznej:

25 12401268 1111 0010 5435 3892 na rzecz Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości (w zależności od potrzeb z dopiskiem: „wpisowe”, „składka za 2016”, „składka za 2017”). Dla regularnych członków: 80 pln, dla doktorantów: 40 pln. **Uprzejmie przypominamy, że zgodnie ze Statutem Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości zaleganie z opłatą wiąże się z konsekwencjami w postaci skreślenia z listy członków.**

- **Sugestie...**

Serdecznie zapraszamy do współredagowania następnego newslettera 8, z góry dziękując za zaangażowanie i wszelkie sugestie.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Skrzypińska

Członek Zarządu PTPRiD